

עין משפט
נר מצוה

ב א מיי פֿיז מ'ה' אשיות הלכה ח סמג עשין מח טו"ש"ע אה"ע ס' קמג סעף יב:

בא ב מיי סג ו'הל' ט ין סמג עשין מח טו"ש"ע אה"ע ס' לח סעף ה:

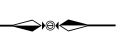
בב ג מיי שס ה'י"ח סמג שס טו"ש"ע שס ס' קמג סעף יב:

בג ד מיי פ"ח מ'הל' גירושין ה' ד סמג עשין כ טו"ש"ע אה"ע ס' קמג סעף ג וע"ש בנ"מ וכן"מ:

מוסף רש"י

עד שיטלנו הימנה ויחזור ויתגב לה. הו"א וכל ליה שגא בהשכר (לעיל נוה),

פסקי ר"ד

בשר חזיר מהו אמר אבוי היא היא רבא אמר אפשר דאכלה ולקיא: תנאי הרי זה גיטך ע"מ שתאכלי בשר חזיר ואם היתה וזה על מנת שתאכל בתרומה ואם היתה נזירה ע"מ שתשתי יין נתקיים התנאי הרי זה גט ואם לאו אינו גט: תנאי הרי זה גיטך ע"מ שתבעלי לפלוני נתקיים התנאי הרי זה גט ואם לאו אינו גט: ואם לאו אינו גט: ואי ק' כיון שקיום הגט תלוי בבטולו וכל זמן שלא בעל אשת איש היא איב' היתך מתירין אנו לבעול אשת איש, ושהב' הוי זה ע"מ גיטא ובעילה באין כחחד כ"ש שהגט קונה למפרע שכל האומר ע"מ כאומר מעכשיו דמי ואף אם נבעלה לאחרים בניו וביני פטורים הן: אם כתבו ומתקן פסול הוא ואין לו תקנה עד שיכתוב א' וסתם מתני' ר' אילעור היא רלא בעי עדי חתימה והאי דכתיב וכתב לה על כתב הגט קאי דאי ר' מאיר דא"ר לא דאמר עדי חתימה כרחי' לא איכפת לן בכתיבת הגט כלל כדאמרו בפ' כל הגט אמר רב תנמן אומר היה ר' מאיר אפילו מצאו באשפה חתמו ונתנו לה כשר אי נמי י"ל אפילו חתמו ר' מאיר ועי' לא מכשיר ר' מאיר אלא התם דאיכתיב לשם גירושין אבל האי דלא איכתוב שהוי' יש בו שירי אפילו ר' מאיר מודה דפסול: אמר רב ספריא כתבו בחורין תנן פ' דוקא אם כתבו בתיכור אין לו תקנה אבל אם התנה ע"פ יש לו תקנה שיחזור ויתננו לו בלי שירי פשיטא כתבו בחורין תנן פ' דמשמע דוקא בתיכוב מיפסיל לגמרי אבל במימרא לא ומאי אצטריכא רב ספרא לאשמועינן מהו דתימא הני מיילי לאחר התרף אבל לפני התורף אפילו ע"פ נמי פסול קמ"ל רב ספרא דאפילו לפני התורף בלי דוקא אם כתבו אין לו תקנה אבל באמירה יש לו תקנה שיחזור ומתנא ר' ואצ"פ שנכתב התורף ע"ד שחורו בו ונתנו לה בלי שירי ורבא אמר ל"ש אלא לאחר התורף אבל לפני התורף אפילו ע"פ נמי פסול פ' לא שנו מאי דתני

פרד:

וּתִיפּוּק לִיה דהוה מתנה עַל מה שכתוב בתורה. אומר ה"ר אלחנן דקרע את כסותי ט"ע"מ לפטור אע"ג דנזקין חשיב להו גמרא בערכין (דף י:) מלוה כמזבח בתורה מ"מ לא חשיב מתנה על מה שכתוב בתורה כיוון שמוחל בזהיא אבל ודאי אם היה אומר קרע

את כסותי ע"מ שאין ל' כך עלי דין נזק

כמו צעל מנת שאין כך עלי אונאה א"י):

אמר חוקיה ר"ש בן אֶלְעזָר היא.

הא דתניא צפ"ק (לעיל דף ה:)

ולקמן (דף פו.) נמי מיייתי המציא גט ולא אמר בפני נכתב וכו' כיצד יעשה יטלנו הימנה ויחזור ויתננו לה אחיא אפילו כרצי דכיון שניתן הגט כהילכתו מן התורה מה שהוא אומר אחר הנתינה בפני נכתב ופפני נחתם לא היה מועיל כלום ועוד דשליח דוקא שתיאמר בשעת נתינת מידק דייק: **רבי יוחנן אומר אפילו תימא רבי דיאבון אמר**. מתוך פירוש

הקונטרס משמע דלחוקיה רצו היה אומר כן דעלה קאי לפי שרצ כהנא היה מצבל וחוקיה גם הוא היה מצבל כדאמר בסוכה (דף כ. דף מד.) עלו ר' חייא וצניו ויסדוה^[ר] ואין נראה לר"י דהא מסתמא כשפשט רצ כהנא לר' יוחנן כמה ספיקות ששאל^[ר] כדאמר בהגזל בתרא (צ"ק דף קיז.) כצר נפטר חוקיה דלילו היה קיים לא היה שואל ספיקותיו ר' יוחנן מרצ כהנא אלא מחוקיה שהיה רצו כדאמר צאלו קשרים (שבת דף קצב:) דקא"ר יוחנן כצר שנית לנו סנדל וגם רצ כהנא לא היה מניח חוקיה ויושג לפני רצי יוחנן ור' יוחנן עצמנו לא היה צנעל ישיבה צעוד שחוקיה קיים^[ר] אלא נראה שנתלמידיו מצבל שהיו לפניו היה אומר ר' יוחנן דילכון אמר כך כמו שפירש ר"ת בקידושין צפ"ק (דף טט:.) הא לן והא להו^[ר] ואע"ג דבזבחים צפרק צדשי קדשים (דף נט.) אמר כי סליק רצ כהנא לשכחיה לר"ש כרצי משמע שר"ש כרצי היה עדיין קיים והוא היה גדול אפילו מר' חייא אציו של חוקיה דהא אגמריה ספר תהלים כדאמרין צפ"ק דקידושין (דף לג.) ואין נראה כלל שהיה מניח ר"ש ולומד לפני ר' יוחנן שר' יוחנן היה צריך לרצ כהנא דאגמריה כל ספיקי דהוו ליה אלא י"ל דשני פעמים עלה רצ כהנא לארץ ישראל^[י] **אם** **כתבו** **בתוכו**

המגרש פרק תשיעי גיטין

וּלְאִצִּי כּוּה **למעוטי פלוני**. דאינו גט עד שמיצעל לו דצידה להשחידו בממון וישאנה צהיתר: **וּסִיפּוּק לִיש כו'.** נהי נמי דאפשר לה לקיימו באיסור מיהו ט' תנאי היכי הוי הא הוה ליה מתנה על מה שכתוב בתורה וקיימא לן תנאו בטל: **וּדּוּאִי קא עקר**. שהרי מסר לה קידושין והרי

היא אשתו להסמיצ כיוון וכי אחני

ע"מ שלא יתחייב הוה ליה עוקר:

מאן סנא. דצריך ליטלו הימנה ולא סגי באמירה צעלמא שיחזור ויאמר לה הרי את מותרת לכל אדם: **ר"ש בן אלעזר היא**. צפרק הזורקו אמר לה כנסי שטר חוב זה כו': **אפילו סימא רצי**. דפליג התם עליה דר"ש בן אלעזר: **דילגון אמר**. רצ כהנא שהיה משלכם מצבל שעלה לא"י ללמוד תורה מרבי יוחנן כדאמרין בהגזל בתרא (צ"ק דף קי:) ושאל ממנו הרבה דברים ועליו קא"ר יוחנן צבל דוכמי^[ר] דילכון אמר: **שאיני נכא**. משום הכי צריך לחזור וליטלו דקנאמו צנמינה קמיימא ליפסל צו לכהונה הילכך אי לא דהדר שקיל לה מינה לא מהניא תקנתא אבל לא כתבו צתוכו אפילו אמר לעדים^[ר] ע"מ כן אינו נפסל בכך וצלצד שיאמר לה בשעת מסירה הרי את מותרת לכל אדם: **הני מילי**. דבעינן כתבו צתוכו ולא מיפסל צמאי דאמר לסהדי לכומצו ע"מ כן היכא דאמר לאחר כתיבת התורף ע"מ שלא תנשאי לפלוני דכיון דנכתב עיקר הגט קודם הזכרת תנאי לא מיפסל צמאי דאמר לסהדי לכומצו ע"מ כן אי לא כתבי ליה צתוכו בזהיא: **אפילו על פה**. שהרי עיקר הגט ע"מ כן נכתב: **קמ"ל**. רצ ספרא צתוכו דוקא קאמר: **שסוקי שסקיה**. נפו צו שלא יזכיר שום תנאי: **פוסלין צגט**. אם כתבו צתוכו ואפילו נתקיים התנאי: **חוצ שפוסל צעל פה**. דקיי שיוז צגט: **מתלוסא**. דע"מ דרבי ורצנן צשכתצו לפני התורף:

ואוקימנא

שאינו פוסל על פה אינו פוסל בכתיב אמר רבי זירא מחלוקת לפני התורף דרבי סבר גזרינן ע"מ אטו חוץ ורבנן סברי לא גזרינן ע"מ אטו חוץ אבל לאחר התורף דברי ר' זירא כהן כרימות¹ משמע דוקא חוץ דלא הוה כרימות חזר ומחקו פסול אצל שאר מחקין כשרין צגט רק שיעשה קיום המחק לפני שריר וקיים ומ"מ נהגו העולם להסמיר¹: **מהו דתימא הני מיאי לאאחר התורף**. פ'י כשאמר הבעל אחר התורף אצל אמר הבעל לפני המורף אפילו צעל פה שלא כתבו הסופר פסול שעל תנאי זה כתבו¹¹ ואין זה כרימות קמ"ל דפס"ה כשר דסופר לא כתב אלא ע"מ כמו שיאמר הבעל צסוף וכיון שחזר צו כשר ומ"מ אע"ג דמתני' איירי לפני התורף כתבו לאחר התורף נמי פסול כדאמרין צסמון ואיצעית אימא לאחר התורף וצדרי הכל ור' זירא סבר כרצ ספרא דהנא: **שְׁתּוּקִי שתקיה צבעא בו**. צכל שאר תנאים איירי כדפי' צקונטרס ורצא לטעמיה דלפני התורף גזר ע"מ אטו חוץ לרצנן דרבי: **כל' התנאים פוסלין בגמ'**. פירש צקונטרס שנכתב צגט ואפילו נתקיימו התנאים ואין נראה לרצניו יתחק דמה שייך לגזור צע"מ שמתני לי מתאים וזו וכיונא צו אטו חוץ כיון שאין שם שיוז כמו צחוץ ולא היה סייך כלל בשאר תנאים לגזור אטו חוץ אם לא ע"מ שלא תינשאי לפלוני גירעד דהוי שיוז ועוד קשה לרצניו יתחק דא"כ אפילו צעל פה נמי נגזור אטו חוץ ויפסל כל גט שיש צו תנאי אפילו על פה אפילו נתקיים התנאי וצסמון מכשיר ר' זירא ע"מ אחר התורף אפילו לרצי אפילו כתבו צתוכו ועוד מדקא מהדרי ליה רצנן כל שאינו פוסל על פה אינו פוסל צכתב מכלל דצעל פה מודה להו רצי דאינו פוסל ונראה לר"י דכל תנאים אם נתקיימו אפילו נכתבו צגט כשר כמו צעל פה דלא שייך למגזר אטו חוץ כדפירשנו והנא צלל נתקיים התנאי קאמר רצי דפוסלים צגט כשנכתבו ומחקס¹² דאין מועלת מחיקה צבה כי היכי דאינה מועלת צחוץ דגזרינן מחיקה דע"מ אטו מחיקת חוץ וחכ"א חוץ שפוסל צעל פה פירוש בשעת נתינה פוסל צכתב אפילו נמחק משום דלא נכתב לשם כרימות ע"מ שאין פוסל על פה משום דהוי כרימות אינו פוסל צכתב אע"פ שלדעת התנאי נכתב צין צסמון וצחק דמי פוסל על פה מתני לי מתאים וזו וחזר ואמר מחולין לך דאמרין צמי שאתצו (לעיל דף עד:) דאינה מגורשת דהיינו דוקא צשעת נתינה אצל צכתב תנאי צגט קודם התנייה וחזר צו מן התנאי ומחקו כשר ואינה לריכה לקיים אלא רק מה שמתנה עמה בשעת נתינה שזו חלים הגירושין: **אבל לאחר התורף דברי הבב' בשר**. נראה לרצניו יהודה דכשר אפילו אמר הבעל קודם כתיבת התורף דצחוץ נמי ליכא פסולא דאורייתא אלא כשנכתב קודם התורף אצל נכתב אחר התורף אפילו אמר צעל קודם לכן לא חשיב נכתב שלא לשם כרימות דאין דעת הסופר לשם תנאי דחוץ לפלוני בשעת כתיבת התורף כיון שלא כתבו צגט עדיין וכיון דצחוץ ליכא פסול דאורייתא צע"מ הוי כשר דלא גזרינן גזירה לגזירה ונתעד דרב ספרא דלעיל דקאי כר' זירא דהנא סבר לעיל דצעל פה אינו פוסל אפילו אמר הבעל לפני התורף כשלא נכתב כלל וה"ה כשנכתב אחר התורף שלא נפסל מן התורה מפני שאמר תחילה על פה ומיהו לריצא ודאי אמר הבעל לפני התורף ד"ה פסול אפילו נכתב אחר כך דלרצא פסול אפילו על מנת אפילו צעל פה שלא נכתב כלל לא בתחילה ולא צסוף כשלא נתקיים התנאי:

שאינו פוסל על פה אינו פוסל בכתיב אמר רבי זירא מחלוקת לפני התורף דרבי סבר גזרינן ע"מ אטו חוץ ורבנן סברי לא גזרינן ע"מ אטו חוץ אבל לאחר התורף דברי

מסורת הש"ס

א) [תוספתא פ"ד], ב) [מכות טו. פד. קדושין יט: מיר יל. צ"מ נא. נד. צ"ב קט: מכות ג:א. ג) כנמי' אהא, וכל'ל סד"ה, ד) לעיל עת, ה) דפסור' תנאה, ו) [לעיל עת, א] סוכה מד. צ"ק קח, ח) צרשיי שצרי"ף נוסף: ולסופר, ט) [נדאי' צנא קמא דף צג,] י' צ"ל שאין לי עולך דין. כש"ל, יא) [וע"ע מוס' מכות טו. ד"ה הרי יז,] יב) [וע"ע מוס' מנחות כג: ד"ה כי סליק,] יג) [ש"ך לעיל צמשה פג,]

מוסף תוספות

א. [הדינין] ע"מ שאין לך עלי דין אונאה, וכן גבי שאר כסות ועונה דוקא כשאמר ע"מ שאין לך עלי דין שאר כסות ועונה הוי מותרת עמש"כ בתורה אבל ע"מ שפטפרי אותו משאר וכו' פסור. מוס' תמעות שס, ועי' מיוזן נוסף, ב. [הזקיק בני של ר' חייא הדי. מוס' סוכה שס. ג. רבי יוחנן לרב כהנא. מוס' ממוזנ כט ע"צ ד"ה כי מלק. ד. [ואילן] כשעלה רב כהנא הדי' ר' יוחנן דאש ישיבה כדמכוס בהגזל בתרא וחקן גדול היה דמסרוהו ליה בגבינה. מוס' סוכה שס. ה. דר' יוחנן דאמר ריחיים בצאוריו ויעסוק בתורה לבני בכל דיבר ושמואל דאמר נושא אשה תחילה לבני ארץ ישראל אמר, ואזי תימא אם שמואל אהרן מבני בכל מודה לבני אר"י שהיו לפניו תלמידים מבני ר"י שהיה מוכר להם, וד' יוחנן אצ"פ שהיה מא"י היה מדבר לתלמידים שליפיו מבבלי. מוס' קידושין טט ע"צ ד"ה הלא. ו. דמשעת כתיבתו נפסל הגט, והוה ליה כמי שנכתב שילא לשמה. רש"י. ז. משום חשש שיטה אחרונה, דשמא אין למדין משיטה אחרונה אצ"פ שכתב שריר וקיים, רש"י' [וע"ע מדריס פ"י תמה], ח. דסופר כתב לרעת מה שאמר לו הבעל. מוס' הלא". ואצ"פ שנתנו לה בלא תנאי משום דהוה ליה כאלו נכתב שאלא לשם כרימות. רש"י. ט. ומחל התנאי פסול הגט אם לא נתקיי התנאי כאילו לא נמחק. מוס' הלא".

פסקי ר"ד (המשך)

דכמאן דאיכתיב תרפו של גט על מה התנאי דמי אבל בעי"מ ושאר תנאים לא פסל ע"מ אפילו לפני התורף דאי (ואו) [אפילו] יתביה לה על תנאי זה לא מיפסיל אודא רבא לטעמיה דאמר להו רבא להני דכתיבי גיטי שתקו שתוקי לבעל עד דכתיביתו ליה לתורפיה דגיטא פ' דאי אתני שום תנאי בשעת כתיבת תרפו של גט צריכה האשה לקיים אותו התנאי ואם רוצה הבעל לחזור מתנאו אינו יכול לגרשה באותו הגט עד שיכתוב לה גט אחר והלכתא כרבא ומאי דאמר רבא לקמן מחלוקת לאחר [התורף] אבל לפני התורף דברי הכל פסול דמשמע דכל תנאים דעלמא פוסלין לפני התורף דוקא בתיכוב קאמר רבא פה: אישתכח השתא דחוץ פוסל לפני

התורף אפילו ע"פ וכל תנאים פוסלין לפני התורף בתיכוב אבל ע"פ לא אלא שצריך שיתקיים אותו התנאי שנכתב הגט עליו: תי"ד כל התנאים פוסלין בגט דברי רבי וחכ"א כל שפוסל בפה פוסל בכתיב וכל שאינו פוסל בפה אינו פוסל בכתיב

כתבו דמשמע דאי כתבו אבל לא זהו לאחר התורף אבל לפני התורף אפילו בפה נפסל פ'י דכיון דאיכתיב תרפוהו של גט על זה התנאי כאילו נתנו לה על זה התנאי (מאי) דמי ודוקא בחוץ הוא דפסיל רבא ע"פ לפני התורף משום דקסבר